

Askerî ve mülkî tekaüt kanununun 6 ıncı maddesinin tefsiri hakkında 3/11 numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Maliye encümeni mazbatasile askerî ve mülkî tekaüt kanununun 6 ıncı maddesinin 2 inci fıkrasile 4 üncü maddesine merbut cetvelin tadiline dair 1/21 numaralı kanun lâiyhası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

Askerî ve mülkî tekaüt kanununun 6 ıncı maddesinin tefsiri hakkında 3/11 numaralı Başvekâlet tezkeresi

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/691

7 - III - 1931

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Tekaüt kanununun altıncı maddesinin tefsiri hakkında Maliye vekâletinden hazırlanan 4/III/1931 tarihli tezkerenin sureti leffen takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını arz ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Başvekâleti Celileye

Bayazıt posta müvezziliğinde (850) kuruş maaşla müstahdem iken tekaüde sevkolunan Memet Nuri Efendiye tekaüt kanununa merbut cetvelde (850) kuruşun dahil bulunduğu bir derece olması hasebile mumaileyhe posta ve telgraf idaresince (7, 8) lira maaş alan memurlar misilli (20) inci derece üzerinden tekaüt maaşı tahsis edildiği görülmesi üzerine Divanı muhasebatça; küsuratının tay veya vahide iblâğında kaidei umumiye gibi kabul edilmiş olan esasa göre mumaileyhin maaşının kesri olan elli kuruşunda vahidin nisfından fazla olması hasebile tayyi suretile muamele ifası muvafık görülmekte ise de tekaüt kanununun altıncı maddesinde kaidei umumiyeden istisnaen altı ay ve ondan fazla hizmetlerin vahide iblâğ edileceği tasrih edilmiş olmasına ve mevzubahs işin de tekaüde müteallik hususattan bulunmasına binaen maaşın elli kuruşunun tayyi değil vahide iblâğı ve bu suretle mumaileyhe (10 - 9) lira maaşlı memurlar gibi on dokuzuncu derece üzerinden maaş tahsisi muvafık olacağı kanaati izhar ve bu baptaki Hazine noktai nazarmın işarı bildirilmektedir. Divanı müşarileyhanın ileri sürdüğü birinci noktai nazar kabul olunduğu takdirde sarih ve zmnî hiç bir hükme müstenit bulunmaksızın içtihadî bir kanaatla uzun hizmet senelerinin kazandırdığı bir hakkın iptali cihetine gidilmiş olur.

İkinci noktai nazara gelince: salifülarz kanunun altıncı maddesindeki kaidei umumiyeden istisnaen vazedilmiş olan hüküm, munhasıran hizmet müddetine ait olduğu cihetle tekaüt maaşı tahsisine esas olan maaş miktarları arasındaki farkın buna kıyasen vahide iblâğına imkân görülmemektedir. Tekauüt kanununda maaşların liradan düne kesirleri için ne suretle maaş tahsis olunacağına dair sarahat mevcut olmadığından meselenin tefsiren halli muvafık olacağı mütalea edilmektedir.

Keyfiyet tasvibi samilerine de iktiran ettiği takdirde bu bapta bir kararı tefsiri ittihazı için meselenin Yüksek Meclise arzına müsaade buyurulmasını dilerim efendim.

4 - III - 1931
Maliye vekili
M. Abdülhalik

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 3
Esas No. 3/11

17 - XI - 1932

Yüksek Reisliğe

Tekaüt kanununun 6 mcr maddesinin tefsiri hakkında Başvekâletten gönderilip encümenimize havale buyurulan tezkere ile meflurları bulunan Maliye vekâleti tezkeresi ve üçüncü devre Maliye encümeni mazbatası; Maliye vekili ve Divanı muhasebat reisi Beyefendiler hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu:

1683 numaralı kanunun 4 üncü maddesine merbut cetvelde münderiğ dereceler haricinde kalan ve kesirli olan maaş sahiplerine tekaüt edildikleri zaman ne suretle maaş tahsis kılınacağına dair mezkûr kanunda sarahat olmadığı cihetle kanunun bu eihetine temas eden 6 mcr maddesinin tefsiri talep edilmektedir.

Altıncı maddede: (altı ay veya ondan fazla hizmetler bir sene sayılır, altı aydan noksan olan müddetler tayyolunur) ibaresi mevcut olup müddete ait kesirler hakkında yapılacak muameleyi izah etmektedir.

Hallî matlup mesele ise maaşların lira kesrine ait olup mezkûr maddenin şumulüne ithali mümkün olmadığından ayrı bir madde tedvini zarurî görülmüştür. Ancak Başvekâletin 6/224 numara ve 20/1/1931 tarihli tezkeresine merbut tekaüt kanununun altıncı ve dördüncü maddelerini tadil ve tashih eden kanun lâyihası encümenimizle aynı eelsede müzakere olunmuştur. Ayrı ayrı kanun yapmaktansa taallûk ve irtibat dolayısıyla kesirlerine ait hükmün de bir fıkra halinde dördüncü maddenin nihayetine ilâvesinin; mezkûr lâyihaya derci muvafık görülmüştür.

Bu sebeple mezkûr lâyihamın üçüncü maddesi şu şekilde tanzim olunmuştur. Kanunun dördüncü maddesine merbut cetvelin nihayetine şu fıkra ilâve olunmuştur; (Aldıkları maaşlarda elli kuruş ve daha fazla lira kesri olan memurların tekaütlerinde bu kesirler vahide iblâğ olunur. Elli kuruştan aşağı olan kesirler hesaba alınmaz).

Bu baptaکی evrak havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Reis	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza	Aza
namına		Isparta	Şemseddin	Refik	Zülfü	M. Nedim
İhsan		Kemal Turan				

Askerî ve mülki tekaüt kanununun 6 mcr maddesinin 2 inci fıkrasile 4 üncü maddesine merbut cetvelin tadiline dair 1/21 numaralı kanun lâyihası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı: 6/224

20 - I - 1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

3/VI/1930 tarihli ve 1683 numaralı kanunun altıncı maddesinin ikinci fıkrasile 4 üncü maddeye

merbut cetvelin tadili hakkında Maliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetininin 18-I-1931 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

1683 numaralı tekaüt kanunu mucibince tekaüdü icra olunanlara tahsis olunacak tekaüt maaşının azamî miktarının tesbitinde kanununun 6 ncı maddesi mucibince memuriyet maaşı emsali hasılının % 75 ini tecavüz edememesi esası kabul edilmiş olduğu halde teadül kanunu mevzuuna dahil olmıyan memurların tekaütlüklerinde tahsis olunacak tekaüt maaşlarının azamî miktarı hangi miktarın % 75 i ile mukayese edileceğine dair kanunda bir gûna hüküm ve sarahat yoktur.

Gerçi kanununun 4 üncü maddesine merbut cetvelin ikinci sütununda tekaüde esas olan maaş aslı miktarları muayyen derecelere ithal edilmiş olmak itibarile teadül kanunu mevzuu haricinde kalan memurların tekaüt maaşlarının tahsisinde tekaüt maaş miktarları dahil oldukları derecenin maaş emsali hasılı ile mukayese olunması lâzımgeleceği cetvelin şekli tertibinden istidlâl olunabilirse de bunlardan dereceleri 19 uncu derecenin dununda bulunanların hizasında ve emsali hasılı sütununda yalnız maaşların isabet eden tahsisatı fevkalâde miktarı dercedilmesinden aynı mahiyette bulunan bu kabîl memurlar arasında farklı muameleyi icap ettirir, bir vaziyet hâdis olmuştur. Şöyle ki; 19 uncu dereceye dahil ve teadül kanunundan istifade etmeyen bilfarz 10 lira maaşlı bir memura tahsis olunabilecek tekaüt maaşının azamî miktarı 10 lira maaşın emsali hasılı olan ve aynı zamanda 10 lira maaş aslının tahsisatı fevkalâdesi meemuuna tekabül eden 40 liranın % 75 ini tecavüz edememesi lâzım geldiği halde 8 lira maaş olup 20 inci dereceye dahil olan bu kabîl bir memurun tahsis olunacak tekaüt maaşının azamî miktarı maaş aslisine isabet eden 27 lira tahsisatı fevkalâdenin % 75 ini tecavüz edememesi lâzım gelmektedir.

Halbuki teadül kanununun 11 inci maddesi mucibince mezkûr memurların maaş ve tahsisatı fevkalâdeleri meemu teadül kanunundan istifade eden memurların memuriyet maaşı emsali hasılına tekabül etmekte bulunmak itibarile tahsis olunacak tekaüt maaşlarının azamî miktarının tesbitinde de bu maaş ve tahsisatı fevkalâde meemuunun % 75 inin esas ittihaz edilmesi mantıkî ve adalete de muvafık olur. Mumaileyhim memurlar hakkında bu suretle muamele ifası temin olunmak maksadile merbut kanun lâyihası tanzim kılınmıştır.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 2

Esas No. 1/21

17 - XI - 1931

Yüksek Reisliğe

1683 numaralı tekaüt kanununun dördüncü maddesine merbut cetvel ile altıncı maddesinin ikinci fıkrasının tadili hakkında tanzim kılınıp Başvekâletin 6/224 numaralı ve 20 - I - 1931 tarihli tezkere sine merbut kanun lâyihası ve esbabı mucibesini ve üçüncü devre Maliye encümeni mazbatası Maliye vekili ve Divanı muhasebat reisi Beyefendiler hazır oldukları halde mütalea ve tetkik olundu.

Kanunun altıncı maddesi; tekaüt maaşının azamî miktarını, memuriyet maaşının emsali hasılının yüzde yetmiş beşini tecavüz etmemesini kabul etmiştir. Halbuki teadül kanununun mevzuu haricinde kalıp 1683 numaralı tekaüt kanununun dördüncü maddesindeki cetvelin 20, 21 ve 22 inci derecelerinde gösterilen miktarlarda maaş alan memurların, maaşı aslilerinin tahsisatı fevkalâdelerile

birleştirilerek mecmunun emsali hasılı üzerinden gösterilmesi lâzımgelirken hesap sehvi olarak yalnız tahsisatı fevkalâdeleri miktarı emsali hasıl olarak gösterilmiştir. Binaenaleyh mezkûr ü derecenin emsali hasıllarının maaşla tahsisatı fevkalâde mecmu üzerinden tashihi muvafık görül müştür. Bu sebeple tekaüt kanununun altıncı maddesinin ikinci fıkrasının da tadili lâzımgelmiş ve maddeye, « bu memurlara tahsis kılınacak tekaüt maaşlarının; maaşı aslı ve tahsisatı fevkalâdeler mecmunun yüzde yetmiş beşini tecavüz etmeyeceğine » dair bir fıkra ilâve olunmuştur. Encümeni mezkûr kanunların makabline teşmilini muvafık bulmamıştır. Tekâüde sevkedilecek memurların maaş aslılarındaki kesirler hakkında yapılacak muameleye dair olan tefsir talebi ve bu bapta encümen kararı bu lâyiha ile tevhit edilerek bir fıkra halinde 4 üncü maddeye ilâve olunmak üzere ayrı bir madde tedvin edilmiştir.

Bu bapta evrak, havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğ. arz olunur.

Reis Na.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Bayazıt		Isparta	Sivas	Malatya	Kastamonu	Diyarbakır
<i>İhsan</i>		<i>Kemal Turan</i>	<i>Şemseddin</i>	<i>M. Nedim</i>	<i>Refik</i>	<i>Zülfü</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 112
Esas No 1/21, 3/11

11 - V - 1932

Yüksek Reisliğe

Askerî ve mülkî tekaüt kanununun dördüncü ve 6 ncı maddelerinde bazı tadilat icrası hakkındaki kanun lâyihasile mezkûr kanunun altıncı maddesinin tefsiri hakkındaki Başvekâlet tezkeresi Maliye encümeninin mazbataları ile birlikte encümenimize tevdi edilmekle Maliye vekili Beyin huzuruna teklif ve müzakere olundu.

Tefsir mevzuunu dahi ihtiva etmek üzere bu bapta Maliye encümenince tadilen hazırlanan lâyiha encümenimizce de esas itibarıyla kabul edilmiş ve lâyiha üzerinde şekil itibarıyla bazı tadilat yapılmıştır. Umumî heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	M. M.						
Gümüşane	Konya	Aksaray	Ankara	Çorum	Giresun	Isparta	İstanbul
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Zaim</i>	<i>A. Süreyya</i>	<i>Y. Galip</i>	<i>Mustafa</i>	<i>Kâzım</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>Sadettin</i>
	Konya	Niğde	Sivas				
	<i>K. Hüsnü</i>	<i>Faik</i>	<i>Rasim</i>				

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3 - VI - 1930 tarihli ve 1683 numaralı kanunun altıncı maddesinin ikinci fıkrası ile 4 üncü maddeye merbut cetvelin tadili hakkında kanun

MADDE 1 — 3 - VI - 1930 tarihli ve 1683 numaralı askerî ve mülkî tekaüt kanununun altıncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

(Şükadarki tahsis olunacak tekaüt maaşları

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

3 - VI - 1930 tarih ve 1683 numaralı kanunun 6 ncı maddesinin 2 inci fıkrası ile 4 üncü maddeye merbut cetvelin tadili ve maddeye bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

1683 numaralı askerî ve mülkî tekaüt kanununun dördüncü ve altıncı maddelerinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 3 haziran 1930 tarih ve 1683 numaralı askerî ve mülkî tekaüt kanununun dördüncü maddesine merbut cetvelin 20, 21 ve 22 inci derecelerine ait emsal hasılları 35, 24 ve 22 olarak tashih edilmiş ve cetvelin nihayetine (aldıkları

memuriyet maaşlarının emsali hâsılının ve teadül kanunu mevzuu haricinde kalıpta dereceleri 19 uncu derecenin dununda bulunan memurların maaşı aslı ve tahsisatı fevkalâdeleri meemuunun yüzde yetmiş beşini tecavüz edemez).

MADDE 2 — Kanunun 4 üncü maddesine merbut cetvelin birinci tablosunda gösterilen derecelerden 20 21, 22 incisi hizasında ve emsali hâsılı sütunundaki rakamlar aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir :

Derece	Memuriyet maaşı		Emsali hâsılı mukabili maaşı aslı ve tahsisatı fevkalâde mecmuu
	Tekaüde esas olan		
	Maaşı aslı		
	Lira	Lira	
20	7	— 8	35
21	5	— 6	24
22	1	— 4	22

MADDE 3 — Bu kanun 1 haziran 1930 tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun icrasına İera Vekilleri Heyeti memurdur.

18 - I - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
İsmet		Zekâi	Ş. Kaya
İçtimada bulunmadı			
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
Dr. T. Rüştü	M. Abdülhalik	Esat	Hilmi
İk. V.	S. İ. M. V.		
M. Şeref	Dr. Refik		

MADDE 2 — Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 3 — Kanunun 4 üncü maddesine merbut cetvelin nihayetine şu fıkra ilâve olunmuştur :

« Aldıkları maaşlarda elli kuruş ve daha fazla lira kesri olan memurların tekaütlerinde bu kesirler vahide iblâğ olunur. Elli kuruştan aşığı olan kesirler hesaba alınmaz. »

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun icrasına İera Vekilleri Heyeti memurdur.

maaşlarda elli kuruş ve daha fazla lira kesri olan memurların tekaütlerinde bu kesirler vahide iblâğ olunur, elli kuruştan aşağı olan kesirler hesaba alınmaz) fıkrası ilâve olunmuştur.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun altıncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir :

Şu kadar ki tahsis olunacak tekaüt maaşları memuriyet maaşları emsal hasılının ve maaşatın tevhit ve teadülü hakkındaki 1452 numaralı kanunun mevzuu haricinde kalan memurların maaşı aslı ve tahsisatı fevkalâdeleri mecmunun yüzde yetmiş beşini tecavüz edemez.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.